

FAMA POSTHUMA,
sive
ORATIO PAREN-
TALIS,

in obitum
*VIRI Maxime Reverendi, Magnifici, Am-
plissimi, atq; Excellentissimi,*

DN. HIERONYMI
KROMAYERI,

SS. Th. Doctoris, ac Professoris Primarii
Celeberrimi, Facultatis Theol. tunc Decani, Ecclesiae
ingenuae Misnensis, ut & Nationis Misnicae apud nos Senioris,
Consistorii Electoralis, ac Ducalis Sax. Assessoris gravissimi,
Collegii Minoris Princ. Collegiati, Alumnorum Electoralium
Ephori, & Academiae Decemviri, de tota Christi Ecclesia,
& singulis officiis, quae sustinuit, me-
ritissimi,

*Habita in Acad. Lips. in Auditorio Maj. Princ. Colleg. Anno 1671. die 3.
Jun. quo ante anni decursum placidissime obdormiverat*

à
GEORGIO MOEBIO,

SS. Theol. D. & Prof. Publ. Facult. Theol. Subsen. Ingenuae
Cathedral. Misn. Canon. & Acad. Decemviro.

LIPSIÆ,

Typis Viduae JOHANNIS WITTIGAU,

Vitt. Erud. Lips. - Pol. Viri - Mey

r. erud.

02, 64

*Agnifice Academiae Rector, ut & utriusq;
Reipublicae Patres Conscripti, Viri summè Reverendi, Magnifici,
Nobilissimi, Amplissimi, Consultissimi, Experientissimi, Excellen-
tissimi, atq; Clarissimi, Domini fautores, respectivè Collegae, atq;
amici multis nominibus observandi, & colendi, Tuq; studiosae ju-
ventutis concio lectissima, patriae spes optima.*

Refert *Cornel. Tacitus*, Vir ille praetorius, & consularis *lib. de Pop. Ger-
man. nostros Germanos olim in funeribus curandis lacrymas, & lamenta citò,
sed dolorem & tristitiam tardè posuisse.* Digna verò Germanis virilitas, &
gravitas! Digna fides, & integritas, quam oblivio nullius unquam tempo-
ris obscurabit! Quid enim levius, quàm agnatorum, Collegarum, & praclaro-
rum virorum memoriam statim ex animo deponere, & omnem ob obitum
eorum dolorem subito cum demortuis sepelire? Quid fallaciùs, quàm si
vestes pullae, lugubres animos, omni curâ vacuos, & gaudio quasi gestien-
tes obvelent? Quod genus hominum, tanquam portas inferorum *Achilles*
apud *Homerum* se odisse profitetur.

At verò defunctorum honorificè meminisse, illisq; in sepulchris
jam hospitantibus debito laudis praeconio vitam quasi restituere, id verò
praeclearae pietatis opus est, & humanitatis officium minimè contemnen-
dum. Aegyptii hâc in parte imprimis commendandi sunt. Hi enim quò
defunctorum memoria apud ipsos conservaretur, non tantùm laudatio-
nes funebres instituerunt, sed etiam cadavera ad dies plures, XXX. un-
guentis pretiosissimis, & fragrantissimis condierunt. Exinde factum est,
quod scribit *Diodorus Siculus l. 1. Biblioth. num. 91. p. 79.* ut singula corporis
membra tantam per multa secula habuerint integritatem, ut etiam palpe-
brarum, & superciliarum pili, adeoq; tota corporis species invariata persti-
terit, & formae pristinae effigies agnita fuerit. Non tantùm ergo hoc modo
memoriam defunctorum ad posteros transmittere allaborarunt, sed etiam
ex aspectu eorum dolorem cotidiè quasi renovarunt.

Non placet igitur nobis *Solonis* sententia, qui Atheniensibus flebiles la-
mentationes, & cætera dolorem testantia, velut inania, & nihil vitæ proficiē-
tia spectacula sustulit. Eandem perversam opinionem exosculati sunt multi
magni viri. Eâ de re *Alexander ab Alexandr. l. III. dier. Gen. Cap. 7. p. 324.*
ita scribit: *Quintus Maximus, filio Consulari, & Lucius Paulus duobus filiis
paucis diebus amissis, & Marcus Cato, mortuo filio, pretore designato, non luxe-
runt. Marcus quoque Bibulus Consul, quum toto Consulatu domi delitisset,*

ORATIO PARENTALIS.

quo die de obitu duorum filiorum certior factus fuit, in senatum venit, & munus consulare obivit.

Quamquam verò hæc ethnicorum sententia meritò detestanda sit, fuere tamen, quod haut abs re mireris, inter Christianos non pauci, qui eandem calculo suo approbârunt, & suam fecerunt. Hinc Episcopi in Concilio Toletano III. omnibus Christianis interdixerunt, ne defunctos flerent, uti videre est *Part: 2. decret. Caus. 13. qu. 2. c. 28.* Imò nostrâ tempestate quidam docuerunt, non esse licitum lugere mortuos, ut *Salmeron* testatur *disp. IV. ad cap. 4. 1. ad Thess.* Confer etiam *D. Gerb. Tom. IIX. LL. §. 53. p. 158.*

Quæ sanè opinio ipsi naturæ bellum indicere, omnemque humanitatem ejurasse videtur. Nam unde fieri potest, (sunt verba *Augustini*, augustissimi Ecclesiæ Doctoris, l. XIX. de *Civit. Dei* cap. 8. p. 1158) ut eorum mors nullam nobis ingerat mœstitudinem, quorum vita propter amicitie solatia nos delectabat, quam mœstitudinem, qui prohibet, prohibeat si potest, amica colloquia, interdicit amicabilem societatem, intercitat affectum omnium humanarum necessitudinum, vel vincula mentis immiti stupore dirumpat!

Quorsum hæc à Nobis proponantur, Auditores omnium ordinum honoratissimi, facile colligere poteritis. Nimirum hic ipse dies est, tertius scilicet Junii, qui ante anni decursum Facultati nostræ Theologicæ, imò toti Academiæ, sed quid dico Academiæ! toti Ecclesiæ Christianæ fuit luctuosissimus. Vitam enim cum morte tunc commutavit vir supra laudem positus, summè Reverendus, Magnificus, Amplissimus, atq; Excellentissimus Dn. **HIERONYMUS KROMAYERUS**, SS. Th. D. & Prof. P. primarius celeberrimus, Facultatis nostræ tunc Decanus, Ecclesiæ ingenuæ Misnensis, ut & Nationis Misnicæ apud Nos Senior, Consistorii Electoralis, & Ducalis Saxonici Assessor gravissimus, Collegii Minoris Principum Collegiatus, Alumnorū Electoralium Ephorus, & Academiæ hujus Decemvir, de singulis officiis, quæ sustinuit, meritissimus, Collega, fautor, atq; amicus quondam noster conjunctissimus, nunc desideratissimus. Quantum vulnus obitu hujus viri nobis, & toti Ecclesiæ inflictum sit, quis est, qui non intelligit? Talis enim erat Theologus, qui non tantum rarâ, & exquisitâ rerum Theologicarum scientiâ erat instructus, sed etiam qui in hanc Academiam, & in universam Christi Ecclesiam eruditissimis suis lucubrationibus magna contulit commoda;

Si ergò tanti hujus viri memoria statim animis nostris elaberetur, profectò ingratiissimi essemus homines. Fas & æquum igitur est, ut Majores nostros, Veteres Germanos imitemur, & dolorem, & tristitiam ob obitum hujus viri conceptam tardè ponamus. Quamquam ergò integer
annus

gnus abiit, postquam ille in vivis esse desiit, dolor tamen nullatenus ex cordibus nostris secessit. Qui enim fieri posset, ut jacturam tanti viri tam brevis pensaret dolor? Agite ergo, meritissimi hujus Theologi memoriam hodiè refricabimus, iusta ipsi persolvamus, & monumentum erigamus, cui præclara ipsius facinora, vitamque laudabiliter actam inscribamus.

Vos autem, *Auditores omnium ordinum honoratissimi*, vos, inquam, amicè & decenter compello, velitis ad breve temporis spatium nobis vacivas aures præbere, ac orationem nostram benivolè, & attentè excipere. Qui ergo KROMAYERUM omnes vivum amâstis, demortuam quoque pro affectu vestro vel hâc horâ prosequimini.

Magnâ Religione erga defunctos, eorumque tumulos olim gentem ferè quamlibet ductam fuisse, quæ modo Diogenianâ illâ, & plus quàm belluinâ opinione de contemptu sepulturæ non effascinata fuit, tradunt passim historici. Hinc non tantùm pretiosis aromatibus cadavera ab interitu conservare studuerunt, sed, etiam sepulchra admirandæ structuræ erexerunt, statuasque immensi ponderis, & pretii superimposuerunt, & quidem eo fine, ut fama demortuorum illibata conservaretur, & ad feram propagaretur posteritatem. In sacris literis sistitur nobis præ cæteris insignè illud monumentum, quod *Simon Maccabæus* parentibus, ac fratribus vitâ functis, in patria sua, urbe *Modin* extruxit. Illud I. *Maccab. cap. XIII. v. 27, 28.* his notatu dignis verbis describitur: *Et edificavit Simon super sepulchrum Patris sui, & fratrum suorum edificium, altum visu, lapide polito, retro, & ante, & statuit septem Pyramides, unam contra unam, patri, & matri, & quatuor fratribus. Et his circumposuit columnas magnas, & super columnas arma ad memoriam eternam, & juxta arma naves sculptas, quæ viderentur ab omnibus navigantibus mare.*

In prophanis historiis plurima etiam hujus rei exempla occurrunt. *Augusti Cæsaris* celebre monumentum, quod in hunc usque diem conspicitur, *Georgius Fabricius*, tanquam testis *αὐτόπης* in libell. de Rom. cap. XX. his verbis describit: *In Mausoleo Augusti Cæsaris, quod exemplo Regis Curie constructum est in valle Martiâ inter viam Flaminiam, & ripam Tiberis post ædem S. Rochi, moles rotunda, ex immensis aggeribus, marmore olim Lunensi incrustata cum circumjectis sylvis, & amplis ambulationibus. Ad latera positi erant bini obelisci, quorum unus in viâ projectus, fractusque jacet. Habuit plura ostia, & loculorum seriem intra aggerem, quorum adhuc apparent vestigia. Ante molem res gestæ Augusti, quod ipse testamento mandaverat,*

ORATIO PARENTALIS

tabulis æneis incisæ erant, à tergo lucus fuit cum porticu. Interior murus reticulato opere variatus, & in mediâ areâ Augusti tumulus, ex niveo marmore, ferreis cancellis inclusus, in cuius summo simulacrum ipsius aneum. Inter tumulum, & murum interiorem consita populi. Ut autem Augusti sepulchrum in medio stetit; Ita loculi cognatorum, & amicorum, cum quibus communem illam esse sepulturam voluit, à lateribus in muro effossi erant. Hactenus Fabricius, qui ibidem quoque magnificentissimum sepulchrum imperatoris Hadriani, aliorumque multis verbis describit. Quis autem non videt, tam exquisitam sepulchrorum structuram, & tot pretiosas columnas, omnes eo fine exstructas fuisse, ut exinde hominum memoria & ipsorum res gestæ etiam post mortem conservarentur! Eâ de causâ quoque violatorem sepulchrorum summum crimen iudicârunt. Sepulchra violare, cineresque eorum dissipare, sceleratissimum omnium putabant, inquit Turnebus *Adversarior. l. XIV. Cap. 21.* Pœnas quoque magnas illis irrogârunt, qui defunctorum monumenta injuriis affecerunt.

Verum enim vero quæquam præter modum ferè curiosi, & solliciti fuerunt homines in exstruendis, & magnificè exornandis sepulchris, attamen fama & memoria defunctorum exinde vel nullo, vel exiguo temporis spatio fuit conservata, cum non pauca horum monumentorum statim vel terræ motu, vel impetu turbinum, & procellarum, vel aliis adversis casibus jam dudum conciderint, & in terram prostrata fuerint. Nos itaque, qui memoriam præclarissimi Kromayeri nostri immortalem reddere studemus, alio modo id tentabimus. Nimirum erigamus ipsi jam in hâc Academiâ etiam monumentum, non quidem ex lapidibus, & ære confectum, sed ex ipsius virtutibus, & rarâ doctrinâ Theologicâ constructum. Huic monumento præfigamus tres tabulas, in quarum primâ consignabimus *B. KROMAYERI nostri vitæ ingressum, in secundâ, vitæ laudabilem progressum, in tertiâ, vitæ beatum egressum.* Monumentum itaque hoc tale erit, quod, uti *Lyricus* ait, *l. 3. Carm. Od. ult.*

— non imber edax, non aquilo impotens
Possit diruere, aut innumerabilis
annorum series, & fuga temporum.

Quisquis ergò B. KROMAYERI monumentum visitare cupit, is inspicat has tres tabulas, plurima ibidem videbit, quæ non sine admiratione leget. In primâ itaque tabula jam sistimus vobis laudati KROMAYERI nostri vitæ ingressum. Lucem is primò aspexit *Cize*, urbe Episcopali, Anno currentis hujus seculi *decimo*, mensis Januarii decimo octavo. Et quia
prosa-

ORATIO PARENTALIS.

prosapia splendida claritatem, & existimationem non exiguam benè natis solet conciliare, hinc illa in KROMAYERO nostro reticenda non est. Sicut enim gemma ex auro multò lucidius, quàm ex alio minoris pretii metallo refulget : Ita quoque virtus in iis, multò evidentius coruscat, qui ex clariore prosapia ortum suum ducunt. Natales igitur B. KROMAYERI deducuntur ex perantiquâ, & Nobilissimâ in Silesiis familiâ KROMAYERIANA, quæ ibidem, imprimis in urbe Vratislaviensi satis celebris est. Sed ut propius ipsius vitæ ingressum contemplemur, natus is fuit parentibus non obscuris, aut vilis notæ, sed præclaris, & maximè conspicuis. Patrem habuit virum plurimùm Reverendum, Amplissimum, atque Excellentissimum Dn. HIERONYMUM KROMAYERUM, SS.Th. Licent. Ecclesiæ primariæ Cizensis ad D. Michaelis Pastorem, postea Superintendentem Plaviensem meritisimum. Ex patruis ipsius imprimis etiam celebris fuit Dn. M. JOH. KROMAYERUS, Serenissimo Vinariæ Duci quondam à Concionibus Aulicis primariis, postmodum universi Ducatus Superintendens generalis. Matrem verò nactus fuit fœminam sui sexus ornamentum singulare, MARIAM MAGDALENAM, Dn. M. JACOBI LINDENERI, Consulis Numburgensis meritisimi filiam. Materna avia ipsi fuit MARGARETHA, quæ parentem habuit D. DANIELEM GRESENUM, Concionatorem aulicum Dresdensem, & postea ibidem Superintendentem, in matrimonium autem data fuit D. NICOLAO SELNECCERO, famâ, & scriptis celeberrimo Theologo, & Superintendenti Lipsiensi meritisimo.

Ex tam splendidis, & honestis Majoribus ortus fuit noster B. KROMAYERUS. Quæ res sanè ipsi non parvum addit decus. Nam honestis, & præclaris nasci parentibus, non infima laus est. Sicut enim ex impiis scortatoribus, & adulteris editi, maculis suorum parentum deturpati incedunt: Ita liberi ex piis, & honestis conjugibus nati, coruscant radiis honestatis suorum parentum.

Sed nunc vos ad *secundam tabulam* deducamus, quam monumento Kromayeri nostri præfixuri sumus. In illa aspicietis laudati Kromayeri *laudabilem in vita progressum*. Hic verò plurima occurrunt, quæ admirabundi cognoscetis. Dum enim in vita progredi cœpit Beatus noster, variâ fortunâ usus fuit. Vix enim natus erat annos quatuor, ecce subito ipsi pater dilectissimus à mortis violentia abripitur. Quantum damnum tenello huic puerulo per obitum optimi parentis inflictum fuerit, nōrunt illi, qui sciunt, quid sint probi parentes, & quid sint orphani. Sed clementissimus

ORATIO PARENTALIS.

tiſſimus Deus proſpexit illi paulò poſt de altero parente, dùm chariſſimã ipſius mater per ſecunda vota tranſiit in Conjugium Viri Maximè Reve- rendi, Ampliſſimi, atqve Excellentiſſimi Dn. D. Erhardi Lauterbachii, Præſulatûs Numburgo-Cizenſis Superintendententis, & Conſiſtorii Episco- palis Aſſeſſoris meritiſſimi. Hic ipſum ſingulari amore complexus fuit, & informationi fideliffimorum præceptorum commiſit. Non tantùm enim in Episcopali ſcholâ Cizenſi ab induſtriis, & doctis præceptoribus ad libe- ralia ſtudia fuit deductus, ſed & domi additi fuere præceptores privati. Quia verò erat puer bonæ indolis, hinc in moribus, pietate, & lingvis cum gaudio parentum, & præceptorum optimè proficiebat. Quæ enim alii magno cùm labore addiſcebant, hæc ille facilè, & ſine multo negotio arri- piebat, & memoriæ mandabat. Nihil ergò ex ipſius ingenio, niſi quod doctum, niſi niſi quod morigerum, niſi niſi moderatum, & blandum elucebat.

Poſtquàm igitur in politiori literatura bona jecerat fundamenta, tunc de Conſilio parentum, & præceptorum Anno ſeculi hujus XXIIIX, ætatis verò XIIIX. ſcholas altiores adiit. Venit itaqve in hanc noſtram Philu- réam, & ſtatim in numerum Alumnorum Electoralium cooptatus fuit. Hic ſe brevi temporis ſpatio non commendabilem, ſed admirabilem red- didit. Referunt Hiſtorici, *Niciam* pictorem tantam diligentiam ad pin- gendum adhibuiſſe, ut ſæpiùs arti intentus cibum ſumere oblitus fuerit. Idem & KROMAYERUS noſter, qui difficilius à diligentia ſua poterat avocari, quàm ſol à ſuo curſu. Hinc Profeſſoribus Philoſophiæ indivul- ſo nexu adhæſit, quavis minimum quotidie operam ſuam addixit, ipſo- rumqve lectiones frequentavit. Anno ſeqvente poſt impetratum pri- mum in Philoſophia gradum contulit ſe in Academiam Wittebergenſem. Elapſo hoc anno, ſecefſit in Academiam Jenenſem, quò etiam illic portio- nem quandam eruditioni ſuæ adjiceret.

Quandoquidem verò ſtudia ſua in hâc Noſtrâ Academiâ ad finem optatum perducere decreverat, hinc redux factus omnem operam illis na- vavit, & ea præſtitit, quæ ſibi ad obtinendos ſummos in Philoſophiâ hono- res neceſſaria fore intellexerat. Eâ de cauſâ pulpita aſcendens Acade- mica crebris vicibus, modo ut Præſes, modo ut Reſpondens non ſine laude diſputavit. Nec infreqvens opponentium occupavit ſubſellia. Colle- giis quoque privatis plurimis ſummo ſtudio interfuit. Minimè quoque illa voluptuoſa, quibus pleraque ſe mancipat juvenus, ſectabatur. Non muliebres æſtimabat blanditiâs, non vinum manibus venis recipiebat,
non

ORATIO PARENTALIS.

non crapulæ, & comestationibus indulgebat, sed solo amore studiorum flagrabat, & sic cana consilia in Adolescentiæ annis meditabatur.

Postquam igitur animum insigni rerum philosophicarum scientiâ instruxerat, tunc Anno 1632. summos in Philosophiâ honores, applaudentibus Musis, & cunctis bonis, cum laude reportavit. Ab eo itaque tempore, qui discipulum hæctenus, & Auditorem egerat, præceptoris munia obire cœpit. Collegia itaque privata non pauca aperuit tam Lectoria, quam disputatoria, & quidem in Logicis, Physicis, Astronomicis, aliisque disciplinis. Discipulis quoque informatione ipsius valde delectabantur. Quisquis enim docentem audivit, ingenuè fatebitur, dona illa, quæ à bono Doctore requiruntur, abundè in hoc Nostro fuisse. Utebatur præterea singulari, & accuratâ methodo, ut taceam perspicuam vocem, & suavitatem pronunciandi, ut & genus dicendi elegantissimum. Quis enim non lacteam illam oris modestissimi eloquentiam exosculetur? Quis non suavitatem sermonis dulcissimi, exquisitissimâ humanitate permixtam admiraretur? Non rauca vox, sed suavis; Non sermo hiulcus, aut syllabas in gutture ex parte intercludens, sed dilucidè, & plenè prolatus. Ut paucis multa dicamus, ipsa Svada, ipsa sermonis Venus, & eloquentia ipsa cum Musis castissimis in KROMAYERO nostro sedes sibi fixerant firmas.

His ergo dotibus exornatus, tum aliorum benevolentiam, tum Philosophicæ Facultatis favorem sibi acquisivit. Itaque ejus Collega scriptus est Anno 1638. habitis prius binis disputationibus pro Loco in eadem obtinendo. Possemus jam nonnullas raras materias proponere, de quibus non sine laude disputavit; sed quia non ad ignaros harum rerum verba facimus, hinc labore isto superfedemus. Potius ergo nos ad alia conferamus, monstrabimusque, quæ præmia bene laborantibus virtus tribuere solet! Postquam ergo hæc solidâ suâ eruditione & æqualium, & præceptorum oculos, & animos in se converterat, dignus fuit habitus, cui publici Professoris ardua crederetur provincia. Hinc Anno 1643. Excellentissimo Conrado Bavaro in historiæ, quinto post anno Amplissimo L. Andreae Corvino in Oratoria Professione successit, vocante eum, & clementissimè confirmante ad hæc sublimia officia Serenissimo Saxonie Electore, Domino nostro clementissimo. Quantâ sedulitate, & dexteritate munia hæc obiverit, dici vix potest. Testabuntur hoc plurimi gravissimi, & Clarissimi viri, qui prælectionibus ejus publicis diligenter interfuere. Verè dixisses novum sidus in hæc nostrâ Philuræâ exortum fuisse, quod plurimorum animos ita (divinâ accedente gratiâ) illustrabat, ut egregios in rebus

ORATIO PARENTALIS

Philosophicis facerent progressus. Nam uti antea diximus, singulari dexteritate in informandâ juventute præditus erat, & inusitatâ suâ humanitate discipulos ita sibi devinctos reddebat, ut Kromayerum unum in oculis, in mente, & in precio haberent.

Sed ad alia laborum, & honorum præmia, quæ ipsi fuere collata, revertimur. Cum Anno 1650. Jurisconsultus Clarissimus D. TOBIAS HEIDENRICHIUS obiisset, eâque occasione in Minore Principum Collegio vacua facta esset pro Misnicæ Nationis membro sedes, nemo qui hanc impleret, dignior visus est, KROMAYERO. Præfuit autem huic muneri per annos viginti, usque ad extremum vitæ diem. Philosophicæ verò Facultatis membrum fuit per annos novendecim. Hoc autem temporis intervallo Decani officio quater, creandis Magistris Pro-cancellarii bis, Rectoris Academici semel, in Minore verò Collegio Præpositi munere bis, & præpositurâ magnâ, ut vocant, semel non sine laude functus fuit Noster.

Sed levia, & exigua fuere, Auditores omnium ordinum honoratissimi, quæ hætenus in tabulâ secundâ, quam monumento B. nostri KROMAYERI præfiximus, legistis. Majora nunc sequentur. Majori ergò attentione, & auscultatione sunt digna. Nimirum Theologum jam sistamus, quem ex ætatis nostræ præcipuis non infimum, sed magnum summus rerum diribitor esse voluit. Quali, & quantâ enim scientiâ Theologicâ fuerit instructus, norunt tot excellentissimi Viri, norunt Collegæ, qui cum ipso conversati sunt, norunt discipuli, imò novit universa CHRISTI Ecclesia, de quâ optimè fuit meritis. Sunt aliis aliæ dotes, prout earum datori visum est, qui pro suo arbitratu partitur singulis juxta *μέτρον τῆς δωρεᾶς*, sicut Apostolus loquitur *Ephes. IV. v. 7*. Sic in *Augustino* fuit insignis animi promptitudo, & judicii acrimonia in confutandis hæreticis, quod egregiè præstitit in profligandâ hæresi Pelagianorum, Manichæorum, Donatistarum, Arianorum, Jovinianorum, aliorumque. In *Basilio* præter subtilitatem exosculamur piam, ac mitem suaviloquentiam; in hujus sodali *Chrysostomo* sponte profluentem orationis copiam; in *Athanasio* sedulam, ac seriam docendi perspicuitatem; in *Cypriano*, spiritum Martyre dignum, in *Hilario* grandi materiæ parem grandiloquentiam, in *Hieronymo* singularem eruditionem, & lingvarum, imprimis Hebraicæ notitiam, in *Gregorio* param nulloque fuce pictam sanctimoniam;

ORATIO PARENTALIS.

niam; Sed in KROMAYERO nostro, si non omnia, certè singulorum plurima deprehendimus. Erat enim híc πολυμαθής; imò erat instar bibliothecæ vivæ, inprimis propter felicissimam memoriam, quâ, quicquid apud hunc, vel illum authorem legerat, vel quod in hoc vel illo seculo gestum, & peractum fuerat, id omne in numerato habebat, & ita accuratè cùm omnibus circumstantiis referebat, quasi vel hoc die legisset, vel audivisset. *Homere*, vel *Maro* si jam viveretis, haberetis sanè, quod in hoc Theologo commendare possētis! Haberetis virtutum largam segetem, de quibus non *Odyseas*, aut *libros Æneidos*, sed *Kromayeridos* scriberetis, & ad seram posteritatem transmitteretis!

Sed breviter nunc exponamus, quomodo successivè in præclarissimum evaserit Theologum. Nimirum ab ineunte ætate stimulum ad studia Theologica dederant tot suorum exempla, scilicet abavi GRESERI, proavi SELNECCERI, proprii Patris, patrui, & vitrici LAUTERBACHII. Horum exempla semper ob oculos sibi proponebat, vestigiisque ipsorum insistere tentabat. Nec conatus ipsius, ut eventus docuit, fuit frustraneus. Accessit invitamentum haut mediocre, stipendium Electorale, cujus prorogatio non semel ipsi fuit facta. Noverat quippe optimè Beatus Noster, stipendia eo fine conferri, ut eo majori diligentia studiis incumbant alumni, & aliis tanquam typos, & exempla diligentia se præbeant. Præceptoribus itaque suis indefinenter adhærebat, & limina Auditorii Theologici indefesso studio calcabat. Inprimis autem continuè ad pedes Theologi Magni B. D. HENRICI HÖPFNERI sedit. Ab hujus maximè ore, ultra septennium pendere assiduè, hunc suspicere, hujus profundâ eruditione Theologicâ uti. HÖPFNERUS vicissim tam gnavum, & probum discipulum diligere, & nihil horum intermittere, quæ ad studia ejus promovenda spectabant. Sed neque reliquos neglexit, aut postposuit Theol. Doctores, & Professores. Nam etiam horum informatione delectabatur, & studiorum suorum incrementa ab illis sensit. Hinc sub Præsidio Dn. D. CHRISTIANI LANGII, & D. MAURITII BURCHARDI, ut & D. JOH. HÖPFNERI publicas habuit disputationes. Nolumus jam recensere Collegia Theologica privata tam Lectoria, quàm disputatoria, quæ partim ut se exerceret, partim ut juventuti prodesset, aperuit.

ORATIO PARENTALIS.

In illis omnibus talem se gessit, ut statim omnes non abs re colligerent, ipsum olim in magnum evasurum Doctorem. Neque omina hæc fuere vana. Nam Anno 1640. Th. Baccalaureus, Anno 1645. Th. Licentiatus, Anno verò 1651. Th. Doctör summâ cum laude publicè fuit renunciatus.

Fama ergò, & eruditio KROMAYERI dudum etiam pervolaverat in Aulam Electoralem. Dignus igitur ibidem fuit habitus, cui Professio Theologica demandaretur. Eâ de causâ Anno 1646. ad Professionem extraordinariam, Anno 1657. ad Professionem ordinariam fuit vocatus. Anno sequenti cessit ipsi Canonicatus Cizensis, quem postea cum è vivis excessisset incomparabilis HÜLSEMANNUS, Anno 1661. cum Misnensi commutavit. Alumnorum Electoralium Ephorus eodem Anno designatus fuit, quo Canonicus Cizensis electus, in Collegium verò Decemvirale cooptatus fuit Anno 1662. Accessit demum, ut membrum Consistorii Electoralis, & Ducalis Anno 1666. post obitum D. DANIELIS HENRICI eligeretur, quo tempore ipsi simul Professio Primaria in Facultate Theologica fuit clementer demandata. Hisce perpetuis functionibus additæ non rarò aliæ ex earum genere, quæ annui temporis, aut minore spatio terminantur. In creandis enim Licentiatis, & Doctöribus semel Compromotorem, ProCancellarium quater, Decanatum verò quinqvies administravit.

His tot muneribus quantâ cum fide, quantâ cum dexteritate, & inexhaustâ industriâ præfuerit, nemo est, qui ignorat. Neque quisquam erit, qui KROMAYERUM ullius indiligentiæ accusare poterit, nisi prorsus sit malus, & calumniis deditissimus homo. Etiam si autem propter tot munia plurimæ expeditiones ipsi incumberent, attamen non pauca simul utilissima scripta elaboravit, & luci dedit publicæ. Ex his per Typographum prodiit Commentarius in Epistolam ad Galatas, & Apocalypsin, Historia Ecclesiastica, Theologia Positivo-Polemica, quæ jam secundâ vice sub prelo sudat, Loci Anti-Syncretistici, Polymathia Theologica, Disputationes multæ, & variæ de selectissimis tam in Theologiâ, quàm Philosophia argumentis, duæ prætereâ Disputationum Decades de Apostasia Romanæ Ecclesiæ in mysterio peractæ, Disputationes item decem Scrutinii Religionis. Multa adhuc servantur in scriniis, imprimis Collegium hære-

siologi-

ORATIO PARENTALIS.

siologicum, & Philologicum, ut & alia opuscula, quæ longum sit, omnia recensere. Quis ergò non miraretur KROMAYERI nostri labores! Quis non indefessam ipsius diligentiam suspiceret! Nulla hora ipsum spectavit otiosum.

Sed de Conjugio ipsius nonnulla quoq; dicenda sunt. Nimirum cum tot gravia munia humeris ipsius incumberent, vitæ fociam quæsit, quæ curas domesticas in se susciperet, quò eò melius officiis demandatis defungi posset. Singulari ergo divini numinis directione in matrimonium sibi elegit Anno 1646. mense Novembri virginem pudicissimam, variisque virtutibus conspicuam, ANNAM JUSTINAM, Viri Maximè Reverendi, Nobilissimi, Magnifici, atque Consultissimi Dn. GEORGII TOBLÆ SCHWENDENDORFERI, ICTI Celeberrimi, Facultatis Juridicæ Ordinarii, Curiaë provincialis item Assessoris, Ecclesiæ Cathedralis Martisburgensis, ut & Collegiatæ S. Sixti Canonici, Majoris Principum Collegii Collegiati, Academiaë Decemviri, & Nationis apud Nos Bavaricæ, ut & totius Academiaë Senioris, Collegæ nostri honoratissimi, filiam dilectissimam. Cùm hæc usque ad finem vitæ suavissimam duxit vitam. Neque sterile prorsus fuit hoc Conjugium. Nam Anno 1653. die 5. Jan. parentes optimi natum è castissimis complexibus filiolum excolulati sunt. Verùm gaudia hæc mox tristitia, & luctus intercepit. Infans enim vix triduanus vitam cum morte commutavit, neq; hanc orbitatem nova ulterius subsecuta fuit fecunditas. B. ergo Noster etiam hanc crucem patienter ferens, omnes suas curas commisit Deo, & in obeundis muniis suis impeterrito perrexit animo.

In hisce autem concatenatis laboribus semper superna respexit, & vitæ meliori, quam in cœlis expectamus, inhiavit. Meminimus illum sæpè ad nos dicere: Virium mearum decrementum sentio, senectus quoque accelerat, finis vitæ non procul aberit. Nos contra: Absit hoc, ut Collega tam charus, nobisque conjunctissimus, qui Facultatis nostræ primaria columna est, tan subitò à nobis avellatur! Servet illum DEUS in multos adhuc annos incolumen, & quidem in Academiaë & Ecclesiæ commodum! Sed voti nostri non fuimus participes redditi. DEO enim aliter visum fuit, qui Theologum hunc præclarissimum, & rarâ scientiâ Theologicâ præditum in cœlestem evocavit scholam. Sat multa, *Auditores honoratissimi,*
b 3 in dua-

ORATIO PARENTALIS.

in duabus istis tabulis, quas monumento KROMAYERI nostri, tanquam virtutum indices præfiximus, & legistis, & audivistis. Restat *tertia tabula*, quam jam affigere mens animi est. Huic inseramus beati istius viri *felicem vitæ egressum*. Nemo quidem hominum, quotquot in hæc auras nascuntur, stabilem mansionem hîc habet, sed iusto, & definito tempore quilibet egreditur; modus autem, quo egrediuntur, est diversissimus. Non pauci enim decedunt subito, & eâ horâ, quâ peccatis maximis se commaculant, & vel crapulæ, scortationibus, aut aliis sceleribus indulgent. Alii, & quidem plurimi falsâ Religione imbuti ex hac vitâ abeunt. Sed Noster B. KROMAYERUS devotis precibus animam suam DEO commendavit, & in verâ religione, quam & vivâ voce, & scriptis masculè propugnaverat, lætus ex hoc mundo ad cœlestem emigravit patriam. Nec enim gravi, aut diuturno morbo fuit concussus, sed post paucos dies, postquam æger in lectulo decubuerat, placidissimè obdormivit. Nimirum decimo quinto die Mensis Maji Anni præterlapsi, adeunda ipsi Wurcena fuit, ubi Conventus Canonorum Capituli Misnensis agitabatur, cui tanquam membrum nobile interesse debebat. Fecit autem intemperies aëris frigidiusculi, ut sentiret sibi occiput ingravescere. Quamquam hoc malum non adeo nocens visum fuit, alia tamen simul symptomata accelerarunt, quæ beato nostro lethifera fuere. Nam vigesimus dies malum detexit, cum magnus tumor nervorum sub cervice exoriretur. Febris simul accessit, quæ cubantem omnibus viribus exuit, frustra consumptis medicamentis pretiosissimis. *Ὁ μακαρίτης* ergo vitæ finem adesse haut obscure colligens, animæ potius, quam corporis curam suscipiendam esse putavit. Hinc expeditis illis, quæ se mortuo fieri vellet, Confessionarium suum desideravit, à quo præsentè, postquam seriam Confessionem peccatorum ediderat, absolutionem eorundem accepit & sacro viatico munitus beatam *ἀνάλυσιν* intrepidus expectavit: cuius & paulò post compos fuit redditus. Nam tertio die Junii, qui ipsi fuit emortalis, circa horam septimam pomeridianam inter preces, & suspiria astantium beatissimè animam exhalavit, postquam in hoc mundo vixisset annos sexaginta, mensesque quatuor cum dimidio.

Sic ergò fuit KROMAYERUS noster! Fuit, fuit thesaurus noster! Fuit conjugis mœstissimæ delitium! Fuit Facultatis nostræ Theologicæ,

ologicæ,

ORATIO PARENTALIS.

ologica, imò totius Academiae Columna! Fuit, fuit ille, qui in vitam suam novem nobis Musas praestitit, pro quibus novem has literas nobis reliquit: Sequimini! Annon jam meritò, quod Nazianzenus, in fine *Monodiae*, de Basilio Magno lamentabiliter effert, idem & nos ingeminemus: Nimirum nobis tanto viro orbatis, quid reliquum, nisi mori, aut miseram in futurum ducere vitam! Amicus enim, & Collega pius, candidus, ac concordiae amans, est animae nostrae dimidium, est vitae nostrae solatium, & medicamentum. Si autem quisquam, sanè B. KROMAYERUS homo erat infucatae fidei, & concordiae amantissimus. In vitam suam humanitate omnes dissensionum nebulas dispellebat, Collegas intimè amabat, & amicissimè cum ipsis conversabatur. Non ignorabat pius ille vir, multos hanc tempestate externè simulare amicitiam, & candorem, quae larvâ etiam interdum sapientibus imponunt. Ille itaque omnem fucum, dolumque ab ingenio proscripserat suo, & διπλῆς ἀνδραγ, duplices viros, prout Euripides nominat, qui aliud linguam proferunt, aliud corde premunt, ceu pestes detestabatur.

Quò magis verò beatissimi hujus viri virtutes contemplamur, eò acerbior nobis est ipsius jactura, & eò majus apud nos sui desiderium reliquit. De M. Aurelio Antonio scribunt rerum praeteritarum secretarii, quod moriens tantum sui desiderium reliquerit, ut sacrilegus haberetur, qui domi imaginem ipsius non haberet affixam. Mandare equeidem non possumus, ut KROMAYERI effigiem quilibet sibi comparet, & parietibus suis affigat: Hoc tamen omninò fas, & æquum esse judicamus, ut meritissimi hujus Theologi memoriam retineamus, & virtutes, ac dona ipsius dignè aestimemus. Quandoquidem ergò laudatus noster KROMAYERUS consensu omnium fuit Theologus Magnus, Vir de totâ hanc Academia, & Ecclesiâ Christianâ meritissimus, imò talis vir, qui cum omnibus per totam vitam amicissimè vixit, hinc effigiem ipsius, non quidem in rostris statuamus, sed in mente retinebimus, conservabimus, & ad seram posteritatem, si quæ futura est, transmittamus. Fas enim esse ipsimet videtis, ut qui tot beneficiis Academiam affecit, in nobis vivat perpetuò.

Tu autem interea desideratissimè KROMAYERE, omnia nostra encomia longissimè supergressè, salve, salve, inquam! Fruere vitam, quam praeparavit Deus iis, qui diligunt eum! Fruere aspectu sacrosanctæ, & adorandæ Trinitatis! Rue in amplexus Salvatoris tui, gaude cum antecess-

tecel-

ORATIO PARENTALIS.

tecessoribus, & Doctoribus tuis B. LUTHERO, BRENTIO, JUNIO, MENZERO, HÖPFNERO, LANGIO, HÜLSEMANNO, CARPZOVIO, aliisque Ecclesiarum olim antistitibus meritisimis. Hilarem cum illis exporrige frontem, donec nos sequamur! O beatum, ô felicem diem, quo dabitur, ut gaudiis promissis tecum possimus frui, & Salvatorem nostrum à facie ad faciem contemplari! Desiderat anima nostra eò penetrare. Cùm Monicâ ergò *Augustini* matre cotidie suspiramus; Evolemus, evolemus! Tu itaque, beatissime KROMAYERE, Vale, Vale, inquam, Collega desideratissime! Tui erimus memores, dum calor in venis, dum spiritus hos reget artus. Parati sumus Te sequi, quandocunque statione hâc excedere nos jusserit arbiter vitæ. Vale, ergò ad ultimum, Vir summe, tuoque reddite cælo perpetuò vige!

Vos autem *Patres Conscripti* nunquam placidissimum KROMAYERUM in hoc Auditorio amplius videbitis, in quo toties disputavit, & eloquentissimâ lingvâ doctissimos fudit sermones! Vos quoque studiosi dilectissimi, Doctorem vestrum solertissimum ex hâc Cathedrâ posthâc docentem non amplius audietis! Svavissima ejus vox non amplius vos informabit! Tu etiam dulcissima Academia, alma mater, Consiliis suis te non amplius juvabit, & confirmabit Vir ille judiciosissimus! Ergò in preces mecum abite, & cælum pulsate, ut Deus nobis posthac propitiùs adsit, Academiam conservet, & columnas, quibus adhuc sustentatur, diu immobiles sustentet, & incolumes esse jubeat!

D I X I!